

Esimehe veerg

Kas tänases Eestis mesinik olla on uhke ja hää? Või oleks parem olla piimatootja, seakasvataja või põlluharija? Või peaks koguni pühkima külalolu kingadelt ja minema linna laiadele uulitsatele õnne otsima – äris või panganduses näiteks, sest seal liiguvad suured rahad?

Mesindushooaeg 2008 on ilma poolest olnud kevadest sügiseni taas isemoodi – algul ei saanud vedama, nüüd ei saa pidama. Oktoobriku lõpuni on ilm soe ja öiseidki külmakraade pole veel öieti esinenud. Pole siis imestada, et teeäärseid tühermaal õitseb veel mesikas – rohkem küll kollase mesika noori puhmaid, aga sekka ka valget mesikat. Mesilased on rahutud ja kui päike juhtub paistma, siis käiakse veel lennuharjutusi tegemas. Mesinikud, kes oktoobri teisel poolel oblikhappe lahusega varroatoosiravi tegid, on märganud, et paljudes peredes veel mõnijagu hauet. Eriti käib see itaalia tõugu mesilasperede kohta. Ja kuni mesilas pole veel täit talverahu, on ka mesinike hing veidi rahutu.

Siiski on nüüd mesinikul rohkem vaba aega, et mõelda oma mesilast kaugemale ja arutada asjade üle, mis ka homme ja kauges tulevikus olulised. Või nagu poliitikud ütlevad – tegutsesem täna ja lokaalselt, aga mõelgem homsele ja globaalselt. Või oli see vastupididi?

Majanduses räägitakse praegu jätkuvast languse trendist ja see mõjutab inimeste elujärge ning ostuvõimet. Nagu statistika väidab, on tarbijad hakanud ka toidukaupade ostmisel kokkuhoidlikumalt käituma. Eks samal ajal on paljude toidukaupade hinnad viimase paari aastaga märgatavalt kerkinud ning ka see annab põhjust kaalutlevaks ostukäitumiseks või koguni ostude piiramiseks.

Samas on mesinikud tänavu sügisel mee müümisel tähele pannud ostjate ebataliselt suurt huvi ja aktiivsust. Üks põhjusi on kindlasti ka tänavune suhteliselt mõõdukas meesaak. See kumu on levinud ja

õhutanud tarbijaid kiirustama mee ostuga. Pole siis imestada, et mee kilohind on eelmise aasta sama ajaga võrreldes suurenenud 10–15 krooni võrra. Ja hinnale vaatamata on paljude mesinike meesaak praeguseks juba tilgatumaks müüdud, nii et mõnigi neist peab vist oma teed suhkruga magusaks tegema.

Kostab koguni murelikke hääli, et võib-olla ei jätkugi Eestis kevadeni kodumaist mett ja tarbijad peavad vastumeelselt leppima suurkauplustes pakutava importmee valikuga. Loodame siiski, et meie varud peavad kevadeni vastu. Samas leidub tagantjäreli tarku päid, kes otsivad süüdlasi, miks pole Eestis õigeaegselt mesilasperede arvu ja meetoodangut suurendatud. Veel aasta-paar tagasi, heade meesaakide aastatel, torisesid needsamad targad pead selle üle, et EML on kippunud Eestis liigselt mesindust propageerima ning just selle tõttu toodeti mett liiga palju. Praeguseks on kogu rekordsaakide mee ülejääk söödud, nii et puudugi tuleb.

Sellest on enam kui 10 aastat möödunud, kui EML koostas Eesti mesinduse arengukava pikemaks perioodiks. Sealhulgas oli kavandatud ka Eestis mesilasperede arvu ja meetootmise mahu suurendamine, et rahuldada kasvavat meetarvet. Seejärel on läbi mesinduskursuste ja õppepäevade lisandunud uusi mesinikke. Neist mõnigi on kasvanud väga tõsiste tegijate tasemele. Aastatel 2005–2008 on üsna mahukat arendustööd tehtud Eesti mesindusprogrammi kaudu. Sellest peaks mesinikele kõige rohkem tunda olema rohkete mesindusloengute ja –õppuste toimumine üle kogu Eesti, samuti terve hulga uute mesindustrükiste ilmumine.

Paljudes tootmisesilates võib tunda, et Eesti mesindus on muutunud tuntuvalt professionaalsemaks. Ühest küljest korpastarude laialdasem kasutamine, mis kindlasti tõstab tootlikkust ja vähendab ajakulu. Teisalt tõhusamad tehnilised vahendid ja seadmed mee käitlemisel karge lahti-

kaanetamisest ja vurrimisest kuni pakendamiseni – sealt sünnib täiendav tootlikkuse tõus. Ka mee tootearendus ja uute meesegude ning erinevate toodete turuletoomine on jõudsalt edenenud. Palju on justkui tehtud – ja ometi näib 2008.a. sügisel, et Eesti mesinikud ei tooda ega paku tarbijatele piisavas koguses kodumaist head mett. Milles asi ja mida edasi teha?

Lihtne oleks põhjusi otsida neljas aasta-ajas, mis ikka maaelu ja põllumajanduse ning ka mesinduse piduriks olnud. Aga teisalt maa pole meil värsenenud, vulkaanid Eestis ei purska ja 2008.a. mesindussuve ei saa kuidagi ikalduslikuks nimetada. Nii et kui meil nüüd tõepoolest mett ei jätku, ju me siis ikka ise ja meie mesilased ei ole suutnud piisavalt toimekad olla. Või on meil tõepoolest mesilasperesid ja ehk ka mesinikutootjaid vähevõitu? Kas mõnigi mesinik, kes viimastel aastatel oma suurte meevardude kõrval mesilat vähendas, peaks jälle perede arvu suurendama? Ja võib-olla peaks rohkem õhutama hakkajaid nooremaid harrastusmesinikke ja huvilisi, et nad professionaalse mesiniku tee valiks ja tõsise tootmisesilala väljaarendamise plaani võtaksid?

Need on küsimused, mida peaks hulk Eesti mesinikke üheskoos selgeks arutama ja mõistlikku edasist tegevust kaaluma. Novembri lõpus koguneb Jäneda sügis-päevadele mesinikke üle kogu Eesti. EML juhatuse arvates oleks seal sobiv aeg ja koht meie mesinduse ja mee tootmise edasise arendamise plaane arutada. Üheskoos asju arutades saame paremat selgust nii tänase tegeliku olukorra kohta mesinduses kui ka selles, mida ja kuidas tuleks edaspidi ette võtta. Ikka selle nimel, et mesinik olla oleks mitte ainult täna uhke ja hää, vaid et mesindus oleks mõnus ja tasuv tegevus või amet ka tulevikus.

Aleksander Kilk
EML juhatuse esimees

Karude tekitatud kahjustuste kompenseerimisest

Neil mesinikel, kel on tegemist olnud või võib tegemist tulla karudega, võiksid määruse läbi lugeda ja selle protseduureeglite järgi kahjustuse korral ka käituda.

Määruses on kogu kahjustuste menetlusega seotud tegevus, mis algab kahjustuste vastuvõtmisest ja lõpeb kompensatsiooni kohta lõppotsuse tegemisega, pandud Riikliku Looduskaitsekeskuse (LKK) vastutusele.

18.septembril 2008 jõustus lõpuks keskkonnaministri määrus „Looma tekitatud kahju hindamise meetodika, kahju hüvitamise täpsustatud ulatus ja hüvitamise kord ning kahjustuste vältimise abinõudele tehtud kulutuste hüvitamise täpsustatud ulatus ja kord” (RTL, 18.09.2008, 77, 1062), mis paneb paika protseduurid mitmete liikide, sealhulgas ka karu, tekitatud kahjustuste kompenseerimiseks.

Kompensatsiooni saamine eeldab esmalt kahjukannataja poolt võimalikult kiiret kahjustusest teavitamist. Kõikide teavitatud kahjustuste puhul korraldab LKK kohapealse olukorra ülevaatuse e ekspertiisi, kus määratakse kahjustuse ulatus ja tõenäoline kahju tekitaja. Kiire reageerimine nii kahjukannataja kui ka kahjustuse hindaja poolt on oluline, kuna asjaga venitades võivad osa tõendeid

kaduma minna ning kahju tekitajat või kahju ulatust on tagantjärele raske, kui mitte võimatu, kindlaks teha.

Enne määruse jõustumist kogusid karu tekitatud kahjustuste kohta infot keskkonnateenistused, kes on nüüdseks tõenäoliselt kõik materjalid LKK-le edastanud. LKK on võtnud ühendust kahjukannatajatega ning tõenäoliselt on kõik kahju kompenseerimise taotlused ka menetluse võetud.

Järgmisest aastast võib olukord taas muutuda, kuna riigikokku on saadetud eelnõu, millega ühendatakse Riiklik Looduskaitsekeskus ja maakondlikud keskkonnateenistused ning moodustatakse Keskkonna- ja Looduskaitseamet, kes ka kahjustustega tegelema hakkab. Aga eks need muudatused jõua siis meedia kaudu ka tavainimesteni.

Kuigi tänavuste kahjustuste ulatus ei ole veel kokku võetud, tundub see siiski oluliselt väiksem olevat kui mullu. Võimalik, et üheks põhjuseks siin on karu sügise loodusliku toidubaasi (marjad) hulk, mis aastati on erinev.

Loodame siis rikkalikke marja-aastaid ka järgnevateks aegadeks.

*Peep Männil
Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse
Ulukiseiresakond*

Kontaktisikud, kes korraldavad kahju hindamist LKK regionides

(www.lk.ee)

Regioon	Kontaktisik	Telefon	e-post
Harju-Rapla	Monika Laurits-Arro	489 2717	monika.laurits@lk.ee
	Riho Männik	489 2711	riho.mannik@lk.ee
Hiiu-Lääne	Kaja Lotman	5247899	kaja.lotman@lk.ee
HL Hiiumaa talitus	Riina Lillemäe	462 2102	riina.lillemae@lk.ee
Saare	Rein Nellis	453 3918	rein.nellis@lk.ee
Pärnu-Viljandi	Indrek Tammekänd	527 1365	indrek.tammekand@lk.ee
Põlva-Valga-Võru	Priit Voolaid	766 9295	priit.voolaid@lk.ee
	Margus Muts	782 9090	margus.muts@lk.ee
Jõgeva-Tartu	Eike Vunk	740 7137	eike.vunk@lk.ee
Ida-Viru	Raili Lille	335 0304	raili.lille@lk.ee
	Aare Aalja	335 0304	aare.aalja@lk.ee
Järva-Lääne-Viru	Katrin Jürgens	329 5534	katrin.jyrgens@lk.ee
	Toomas Talve	329 5537	toomas.talve@lk.ee

Eesti elanikud eelistavad osta mett otse mesinikult

Eesti Konjunktuuriinstituut on uurinud Eesti elanike tootumisharjumusi ja toidu-kaupade ostueelistusi juba alates 1996.aastast. Põllumajandusministeeriumi tellimisel tehti 2008.a. jaanuaris selline uuring ka 2007.a. kohta. Uuring käsitles kõiki peamisi toiduainete gruppe: liha ja lihatooted, piim ja piimatooted, kala ja kalatooted, jahu ja tangained, samuti munad, kartulid, puu- ja köögiviljad, marjad, mahlad ning eraldi ka mesi.

Uuringu käigus küsitleti kokku 1131 inimest vanuses 18–74 aastat. Küsitlavad jaotusid Eesti erinevates piirkondades, linnades ja maal, eestlased ja mitte-eestlased sellise proportsiooni kohaselt, nagu see on iseloomulik ka tegelikult Eesti rahvastiku jaotuse järgi. Nii oli küsitlute hulgas 54 % naisi ja 46 % mehi ning 69 % eestlasi ja 31 % mitte-eestlasi.

Küsitluse ühe eesmärgina püüti välja selgitada toiduainete erinevate ostukohade osakaal. Sealjuures olid võimalikeks vastusevariantideks kauplus, hulgiladu, turg, ostmine otse tootjalt või omatoodang.

Uuring näitas, et üldiselt nimetavad tarbijad peamise toiduostude kohana järjest enam suuri toidukauplusi, kus on 3 või enam kassat (2003.a. 54 % vastanutest, 2007.a. 78 %). Väiksemate toidukaupluste osa peamise ostukohana on vähenemas – 2003.a. 25 %, 2007.a. 17 %. Kokkuvõttes on suurte ja väikeste kaupluste osa peamise ostukohana tublisti kasvanud – 2003.a. kokku 79 %, 2007.a. juba 95 %. Turu osakaal peamise ostukohana on 2003.a. 15 % tasemelt vähenenud 2007.a. 3 %-ni.

Kuid mõne toiduainete grupi osas on kaupluste tähtsus peamise ostukohana oluliselt väiksem. See puudutab eelkõige kartulit ja veelgi enam mett. Kartuli peamise ostukohana 2007.a. nimetas 26 % ostjatest kauplusi, 18 % turgu, 23 % talunikke, 1 % hulgiladusid ja 32 % kasutas omatoodangut. Mett ostis tarbijatest 17 % peamiselt kauplustest, 15 % turult, 60 % otse mesinikult ja 8 % tarvitas omatoodangut või sugulastelt-sõpradelt saadud mett.

Tabelist selgub, kuidas küsitluste andmetel mee ostukohade osatähtsus protsentides on viimaste aastate jooksul muutunud:

Toodud andmetest on näha, et juba mitmete aastate vältel on mee ostmine otse mesinikult olnud 60 % tasemel või selle lähedal. Kaupluste osakaal meemüügis on suurenenud 7 % võrra ja seda just meemüügi vähenemise arvel turgudel. Hulgiladod moodustavad meemüügis tarbijatele väga väikese osa. Mee omatoodang või sugulastelt-sõpradelt saadud mesi moodustab tarbimises püsivalt umbes kümnendiku.

Mesinikule paistab selge sõnum – üks olulisemaid ja püsivamaid mee müügi võimalusi on oma püsiklientide võrgu loomine ja laiendamine. Otse mesinikult mett ostes kujuneb tarbijal aja jooksul üha tugevnev veendumus, et vahetu kontakt mesinikuga annab ostetud mee kvaliteedile lisagarantii. Nõnda sünnib ja kasvab usaldus mesiniku ja tema mee vastu.

Muidugi peab mesinik seda usaldust igati õigustama ja kasvatama. Püsiklienti tuleb hellalt hoida ja truult teenida, siis võib ka temalt truudust ja lojaalsust loota. Võib loota ka seda, et siis levitab püsiklient soovitusi mesiniku ja tema mee hea maine kohta oma tuttavatele ning nii kasvab püsiklientide hulk veelgi. See aitaks mahendada mesiniku muret, kuidas oma väärt mesi hea hinna eest kaubaks teha.

Aasta	Kauplus	Hulgiladu	Turg	Mesinik	Oma toodang
2001	10	1	21	60	8
2002	10	1	17	62	10
2003	12	1	17	62	8
2004	18	1	16	55	10
2005	12	1	16	62	9
2006	14	0	14	62	10
2007	17	0	15	60	8

Muuseas, ühe möödunud aasta küsitluse käigus vastas enamik Eesti tarbijatest, et neile meeldib osta toiduaineid otse talunikelt (ja mesinikelt), sest need on värsked ja kindlama kvaliteediga. Sealjuures teatas umbes 70 % küsitluteest, et nad on valmis sellise kvaliteetse kauba eest maksma otse tootjale keskmiselt 10 % kõrgemat hinda. Nii et mesinikul ei maksa häbeneda oma väärt mee eest ka vastavat hinda küsida. Samas ei saa hinnaga üle pingutada, sest mee müügihind kujuneb välja mesiniku nõudmise ja ostja pakkumise alusel mõlemale osapoolle sobivas tasakaalupunktis.

Aleksander Kilk

Varroalesta elu lugu

Informatsioon varroalesta bioloogiast ja füsioloogiast jõuab meieni mitmesuguste infokanalite kaudu, mistõttu see saabub mõningase hilinemisega ega pruugi vastata nimetatud parasiidi käitumisele meie tingimustes. On ütlematagi selge, et meile võib üle kanda need kogemused ja tõrjevõtted, mis on osutunud efektiivseteks meie lähinaabrite juures. Siiski on küsitav, kas võtted, mis on efektiivsed Prantsusmaal, Austrias või Itaalias, on meie oludele üks-ühele ülekantavad. Kindlasti saame neid kogemusi kasutada, kuid peame arvestama ka meie kliima eripära ja sellest tulenevat nii mesilasperede arengut kui ka lesta populatsiooni arvukuse kujunemist.

Taru põhjale varisenud lestade loendamise on näidanud, et lestade arvukuse muutused on tihedalt seotud mesilasperes oleva haudme hulga. Kui haudme hulk suureneb, väheneb taru põhjale varisenud lestade arv ja vastupidi – kui peres hakkab haudme hulk vähenema, suureneb allavarisenud lestade arv. Huvitav on siinjuures märkida, et ka perede sülemlemisel või selle imiteerimisel ilmneb samasugune seaduspärasus.

Siinkohal tuleb lahti seletada mõiste *sülemlemise imiteerimine*. See tähendab, et sülemlema valmistuvast perest eemaldatakse vana ema ja paigutatakse koos 2 – 3 haudmeraami ja noorte mesilastega kas eraldi tarru või lamavtaru taskuossa. Ära võetud ema asemele jäetakse tavaliselt üks enamarenenud emakupp ja lastakse perel sellest ise uus ema kasvatada. Kui on võimalus, siis võib pere

enda emakupu asendada mesiniku poolt kasvatatud, kindla päritoluga emakupuga. Mõned mesinikud on seisukohal, et niiviisi antakse perelt perele edasi ka loomulik sülemlemistung. See võib ju nii olla nendes mesilates, kus ei tegelda mesilasperede valikuga. Kuid allakirjutanu pikaajalised kogemused seda väidet ei kinnita.

Regulaarne verevärskendus ja pidev valik väiksema sülemlemistungiga suunas, vähendavad nimetatud riske tunduvalt. Pealegi on see mõte saanud alguse eelmise sajandi 20-ndatest

30-ndatest aastatest ja pärineb Saksa mesinikult ning emakasvatajalt professor Zanderilt. Nimelt hoiatab ta oma kirjutistes ohu eest, et emade kasvatamiseks ja uuendamiseks ei võetaks kuppe väga suure sülemlemistungiga peredest, ehk teisisõnu sealt, kus neid on hästi palju (20 – 40). Kuna 30-ndate aastate lõpu poole suunati Eestist noori mesinikke (J.Roots jun. A.Päev jt.) praktikale just Saksamaale prof. Zanderi juurde, on see arvamus levinud ka meie mesindusalasessse kirjandusse ja sellest on aja jooksul saanud dogma. Samas ei maksa ära unustada, et toona oli prof. Zander ise üks Saksamaa suuremaid emakasvatajaid ja kunstliku emakasvatuse propageerijaid.

Pärast vana ema eemaldamist suu-

reneb katsealuses peres lestade pudenemine esimesel kümnepäevakul ligikaudu 10 ja teisel kümnepäevakul enam kui 20 korda võrreldes kontrollperega. Pärast seda, kui noor ema hakkas munema, langes lestade varisemine järsult. Samas hakkas see kontrollperes suurenema, sest suve teisel poolel haudme

Tabel 1.

Keskmine ööpäevane lestade varisemine

	01.06-10.07.	01.08-31.08	01.09-10.09.
	Pärast ema eemaldamist	Pärast noore ema munema hakkamist	
Eemaldatud emaga pere	19,4	4,4	17,4
Kontrollpere	4,4	11,8	11,0

hulk väheneb (Tabel 1).

Nagu tabelis toodud andmetest näha, suurendas vana ema eemaldamine lestade varisemist keskmiselt 4,4 korda (suurim ööpäevane erinevus oli ligi kahekümnekordne). Selleks ajaks, kui noor ema munema hakkas, oli varisemine võrreldes kontrollperega jäänud ligi 2,7 korda väiksemaks. Ilmselt oli see tingitud haudme hulgast. Nimelt munes vaatlusperes noor ema ja seal oli hauet ligi 30 % rohkem. Võib arvata, et suuremas haudme hulgas areneb ka suurem arv lesti.

Antu Rohitla

Järgneb.

Õnnitleme tublisid mesinikke. Soovime septembri ja oktoobri sünnipäevalastele tervist, jõudu ja kaunist mesindushooaja lõppu

Ilmar Ernits	87	28. oktoober	Ere Raide	70	9. oktoober
Arne Algo	84	8. oktoober	Rein Talmet	65	30. september
Gustav Liivamägi	80	4. oktoober	Mati Pukk	65	11. oktoober
Allan Astel	77	24. september	Maidu Valusk	60	3. september
Johannes-Feodor Virit	76	10. september	Ilse Isotamm	60	7. september
Arend Jagomann	75	15. september	Luule Sööt	55	16. oktoober
Karl-August Jürgens	75	24. september	Toomas Härma	55	24. september
Jüri Schmidt	75	16. oktoober	Erko Eks	55	25. september
Peedu Väin	70	28. september	Vello Nellis	55	29. september
Albert Kolberg	70	9. oktoober	Milvi Veskimäe	60	15. oktoober

Palju õnne!

Uus varroalesta tõrjevahend *BeeVital HIVECLEAN*

Lestatõrjevahend *BeeVital HIVECLEAN* on valmistatud Austrias. See on taimset päritolu lesta tõrjevahendeid sisaldav hägune vedelik, mida tilgutatakse igasse mesilastega asustatud kärjetänavasse, kaubastatakse mitmesuguse mahuga plastpudelites või 15 ml mahutavusega kilepakendites, doseeritakse kuni 15 ml ühe mesilaspere kohta. Tõrjevahendi efektiivsuse tagamiseks peab selle enne tarvitamist soojendama inimese kehatemperatuurini. Külmalts kasutamisel võib põhjustada suurema koguse tõrjevahendit saanud mesilaste alajahtumise ja surma. Nimetatud tõrjevahendi mõju kestab kuni 10 päeva, kusjuures suurem mõju ilmneb kasutamisejärgselt viiel esimesel päeval.

Kasutatakse, kui temperatuur väljas on 10 ja 25°C vahel. Liiga kõrge temperatuuri korral mesilased eemalduvad haudmest ja vahendi efektiivsus väheneb. Parim kasutusaeg suurima tõhususe saamiseks on hilisel päraslõunal kui enamuse mesilasi on tarus.

Kuidas see toimib?

BeeVital HIVECLEAN täielikult mesilase keha väliselt, baseerub looduslikel vahenditel ja ei mõju mee kvaliteedile. Tilgutatult mesilastele kärjetänavas, moodustuvad mesilase peenikestele karva-

dele mikroskoopilised kleepuvad tilgakased. Oma pideva liikumisega tassivad mesilased need ühtlaselt üle terve pere.

BeeVital HIVECLEAN vallandab mesilaste koristamise instinkti. Tarus alustatakse täielikku puhastamist, ka hukkunud vakkade kannudes. See vahend muudab lõhnu mesilaste elukeskkonnas. Lestad tajuvad uut olukorda kui nende toiduallika muutumist, see ärritab neid ja sunnib oma peremehe maha jätma. Parasiidid kukuvad taru põhjale kus surevad nälga. Surma ei põhjusta selle preparaadi ükski keemiline komponent. Vahendi kasutamise tulemus on märgatav ainult taru põhjal mitte aga kärgedel. Korrekse kasutamisel ei tekita *BeeVital HIVECLEAN* negatiivseid tagajärgi mesilastel, haudmel ega mesilasemal.

Millal kasutada?

Kevadel, kui juba on saada õietolmu, tuleks piisavalt sooja ilmaga teha kontroll, tilgutades 15 ml preparaati alumise haudmekorpuse keskmistele kärjetänavatele (korpustarude korral). Järgmisel hommikul tuleb üle lugeda allavarisenud lestad. Suure lestad arvu korral peab mesinik otsustama täieliku lestatõrje kasuks, et taastada pere elujõudu.

Juulis-augustis pärast meevõtmist tuleb kontrollida peresid. Sel ajal on enamus varroalesti haudmekannudes. Lihtsaim kontrollimise võte on taru põhjaprahi uurimine.

Novembris-detsembris, kui välistemperatuur on üle nulli, võib teha uue tõrje talvekobara kohal. Niiviisi saab tarus lahti viimastest lestadest, kes tavaliselt elavad kuus kuud. Lestasuse kontrollimist võib teha mistahes ajal aastas, isegi talvekobaral.

Põhjangetise test

Kasutades lestarti või kleepuvat põhjakatet tilgutada haudmekorpuse mesilastele *BeeVital HIVECLEAN*-i. Järgmisel hommikul loetakse lestad. Tulemus annab nakatuse tasemest ainult ligikaudse ettekujutuse.

Haudmega peredes kahekordistub lestad arv iga kuuga. Kui kontrollimisel pudenes üle 30 lesta, tuleb teha intensiivne tõrje, mis koosneb kolmest tilgutamisest 6–7 päevase intervalliga. Nii arvestatakse ka haudmetsükli. Ajavahe- mikus 18–20 päeva võib kõiki noori lesti leida mesilastel. See tagab preparaadi kasutamise peaaegu 100% tõhususe.

Kõik, mis tehtud enne septembrit, on efektiivne mesilaste talvekobarale hilisemad käsitlemised säästavad mesilasi järgmiseks aastaks

BeeVital HIVECLEAN kasutusjuhendist

Ravilahuse valmistamine

70 – 75 g	kristallilist oblikhapet,
1 liiter	vett (soovitavalt eelnevalt keedetud ja jahutatud),
1 kg	suhkrut

Saadakse 1,66 liitrit 3,0–3,2%-list oblikhappe lahust, mille-ga saab ravida kuni 50 mesilaspere-ret. Ravimiseks hilissügisel haudmepäeval ajal tilgutatakse lahust süstlaga doseerides kärjetänavates asuvatele mesilastele.

Praegu on õige aeg hilissügiseseks lestatõrjeks!

Doseerimine

4 – 5 ml lahust mesilastega täidetud ühe kärjetänava kohta (Langstroth või Zander raamide korral 4 ml);

Kokku 20 – 25 ml nõrga,
30 ml keskmise,
35 – 40 ml tugeva ning
50 ml suure väga tugeva mesilaspere kohta.

Tähelepanu!

Mesilaspere on tundlik üledoseerimise suhtes. Vahetult pärast ravi peab olema võimalus lennata. Välisõhu temperatuur peab ravimise päeval olema üle 0°C.

Isetäituv süstal

Sellist dosaatorit on väga mugav kasutada hilissügisel lestatõrjel oblikhappe-suhkrulahusega.

Tegemist oleks justkui käepidemega süstlaga. Silinder on varustatud milliliitrite skaalaga. Kolvi liigutatakse käepidet kokku pigistades. Kolvi liikumine silindris on läbipaistva seina kaudu hästi näha. Kolvi käigu ulatus on muudetav. Selline „süstal“ on varustatud nn imemisvoolikuga, mis ühendatakse läbi korgi ravilahuse pudeliga.

Töötamisel väljub süstlast käepidemele vajutades kolvikäiguga määratud hulk lahust. Samal ajal imetakse pudelist

kolvi taha uus lahuse kogus. Kolvi tagasi-käigul, mille sooritab vedru, avaneb klapp ja uus lahuse kolvi tagant täidab süstla uuesti. See ongi valmis järgmiseks annuseks.

Kui reguleerida kolvi käik neljale milliliitrile, on süstalt mugav kasutada kärjetänavasse ravilahuse tilgutamiseks.

Selliseid *Simcro* süstlaid toodetakse Uus-Meremaal firmas Simcro Tech Ltd. Meil võib sellist vahendit leida veterinaarsüsteemist, -apteegist.

Lisateavet saab tootja kodulehelt www.simcro.com.

Mesinik Gunnari kogemus

Mesinik-lehes nr. 3(47) ilmunud pilt ja lühilugu pakatava kaanega meepurgist on tekitanud mõnegi mesiniku hinges äratundmisrõõmu või vähemalt arvamisi, mis purgis võis juhtuda. Mesinik Gunnar rääkis telefoni teel selle pildi teemal oma kogemuse kohaselt järgmise loo

Meil on pisike viljapuuaed, kust saab pere jaoks lauale parasjagu õunu-ploome korjatud ja ka keldrisse hoiule panna. Kevadel on meie mesilastel muidugi tublisti õuna- ja ploompüüõite asja – ju kogutakse sealt ka veidi mett. Aga vist sattusid mesilased ühel kevadel ploompuid tolmeldades liiga hoogu ja suvi tuli ka igapidi soodne, nii et ploompüü olid suve lõpuks lausa pilgeni ploome täis. Ploomide valmimise aegu ei suutnud meie pere nii rikkaliku saagiga hakkama

saada ja nii pudenes suur osa üleküpsenud ploome puude alla rohu sisse. Osa ploome tallasid aias hullavad lapsed laiaks, osa lõhkesid ja leemendasid päikesepaistest. Igatahes kogu aed oli magusat ploomimahla lõhna täis.

See ploomilõhn peibutas ka mesilasi. Esimestel ploomilõhnalistel päevadel käis mõni üksik mesilane ploomimahla mekkimas. Aga mõne aja pärast kihvas puude alune rikkalikule korjele saabunud mesilaste massist. Kui sel ajal oleks mõnel meie tarul kaal all olnud, oleks selle näit kiiresti kosunud.

Kui mõne aja pärast hakkasime peresid läbi vaatama, siis löi ka tarudest tuttav ploomilõhn vastu. Kui tarudest toodud kärgedest mett vurritasime, siis oli vurriruum ka ploomilõhnaline. Aga kui vurritatud mesi sai purki pandud, siis ei tahtnud see kuigi kaua purgis püsida –

kippus aina paisuma ja üle serva voolama. Just nõnda, nagu Mesinik-lehes trükitud pildilgi. Aga see käärimise lõhn, mis nüüd meepurgist vastu uhkas, polnud enam ploomilõhna moodi.

Ploomimahlast tehtud mett olid mesilased paigutanud ka pesakärgedesse ja sealgi võis kohati märgata mee käärimist. Selliseid kärge ei saa kuidagi mesilastele talveks pesaruumi jätta. Nõnda tuligi meil kahtlaste kärgedega tublisti lisavurritamist teha. Sedavõrd rohkem tuli mesilastele talvesöödaks suhkrulahust anda, et nad kevadeni kestaks. Tagantjärele võib öelda, et talvitumine läks siiski õnneks ja enamik peredest jõudis hea tervise juures kevadesse välja.

*Telefonijuttu kuulas ja pani kirja
Aleksander Kilk*

Tänavune suvi oli igal pool ise nägu, vast ka muidu eriskummaline. Kirjutage huvitavatest tähelepanekutest oma mesilas ja looduses. Seda oleks tore kõigil lugeda. Oodatud on nii kirjutised kui pildid.

Toimetuse vabandab lugejate ees kahe viimase lehe hilinemise pärast. Põhjuseks oli lehe tegemisel kasutada olevate kahe arvuti järjestikune rivist välja langemine. Kulus aega, kuni selgus, et neid enam üldse ei saa kasutada ja uue hankisime. Uue arvutiga harjumine ja kaasas oleva uue tarkvaraga kohanema võttis oma aja.

Vabariiklikud mesinike sügispäevad

Traditsioonilised Eesti mesinike sügispäevad on 29. – 30. novembril algusega kell 10 Jänedal. Osavõtt on tasuta.

Laupäeval 29. novembril,
päevakord ja teemad:

1. Mesinike maailmaorganisatsioon Apimondia – tänane tegevus ja arengud; Apimondia järgmisest kongressist 2009.a. septembris Lõuna-Prantsusmaal; kas ka Eesti Mesinike Liit peaks Apimondia liikmeks astuma?
2. Maailma ja Euroopa mesinduse ning meeturu olukord ja arengusuunad, probleemid ja uudised. Taani mesindusest ja sealsetest kogemustest, mida Eestis kasulik teada ja arvestada. Vastused kuulajate küsimustele. Apimondia president Asger Jörgensen. Tõlge eesti keelde.
3. Pärastlõunal toimub EML volikogu lahtine koosolek. Arutatakse kevadkoosolekul lahtiseks jäänud revisjonikomisjoni aruannet, kuulatakse juhatuse selgitusi tõstatatud küsimustele. EML järgmise aasta tegevuskava põhipunktide, 2009.a liikmemaksu määra ning teiste organisatsiooniliste küsimuste arutelu, valitakse aastamesinik 2008.

4. Eesti meeturg vajab iga aastaga järjest rohkem väärtuslikku kodumaist mett – kuidas suurendada meie mesilates mee toodangut ja tootmise efektiivsust? Kuidas suurendada tootmise ja turustamise tulusust? Kuidas laiendada tootmise kandepinda? Arutelu neil teemadel algatab ja juhib Jaanus Tull, ootame osalevate mesinike aktiivset kaasaraäkimist.

Lõuna Musta Täku Tallis. Hinnad soodsad. Ka õhtusöögi võimalus.

Õhtul vestlusringid ja mesindustema-
lised arutelud, osaleb ka Apimondia
president Asger Jörgensen.

Vaatame pilte ja filme mesindusest.
Madagaskari-reisi muljeid jagab rohkete
piltide taustal Anna Aunap.

Soovijaile soodushinnaga Jänedal tervi-
sekeskuse SPA pakutavad teenused ja
saunamõnu.

Ööbimisvõimalus Jänedal külalistemajas,
maksumus (koos hommikusöögiga)
alates 150 kroonist.

Pühapäeval 30. novembril:

1. Varroalest üllatab meid ikka ja jälle – huvitavatest uuringutulemustest ja sügisravist, uute tõrjepreparaatide katsetamisest.

2. Eesti mesinduse ajaloolistest sündmustest 100 aasta tagasi.

Esineb kogunud mesindusteadlane
Antu Rohtla.

3. Valgusöötade kasutamisest mesinduses mesilasperede arendamiseks ja meetoodangu suurendamiseks.

Esineb Mart Vabar, raamatu "Mesiniku
magus elu" autor.

4. Eesti Mesindusprogrammi tegevuste ja tulemuste ning edaspidise tegevuskava tutvustamine.

Programmi juht Aleksander Kilk.

5. Olukord mesilashaiguste alal, seireuuringute kokkuvõtted 2008.a kohta ja pilguheit 2009.a. seirekavasse.

Esineb Veterinaar- ja Toiduameti
peaspetsialist Arvi Raie.

6. Kohapeal algatatud teemad, arutelu ja küsimused-vastused.

Lisainfo: Aleksander Kilk – 52 93 589,
Aivo Sildnik – 5207459.

Kas tarud võivad tõesti olla sellised?

Madagaskar oma imelise loodusega on meist kaugel. Ent ka seal elavad mesilased ja inimesed oskavad mett toota.

Tarud on väga lihtsad, kõigest tühi kast, millele on kate peale pandud. Lisaks veel kivid, et tuul katust ära ei viiks. Sellisesse

tarusse tulevad mesilased ise sisse elama, korjavad mett ja sülemlevadki.

Meevõtmine on seal hoopis lihtne, Kastist lihtsalt lõigatakse sinna ehitatud meega kärjed välja.

Kas tõesti?

Loodame sellest ja paljust muust huvitavast kuulda laupäeval Jänedal Anna Aunapilt, kes ise Madagaskariga tutvust tegi ja need pildid toimetusse tõi.

TEATED

Piirkondlike mesinduspäevade ja -õppuste kava novembris ja detsembris

Tartu Aiandus- ja Mesindusseltsi õppe- ja teabeõhtud Soola tän. 1a, k 17...19.

12.11.2008, Eesti ja teiste Balti ning Põhjamaade mesinduse olukord ja arengusuunad lähiaastatel. Mesindusalased regulatsioonid ja seadusandlus Eestis. Eesti mesindusprogrammist ja EML arendustegevusest. Lektor Aleksander Kilk.

10.12.2008, Vaha sulatamine ja esmane töötlemine, vaha kvaliteet. Lektor Hain Taim.

Tallinna Mesinike Ühistu õppe- ja teabeõhtud Akadeemia tee 23A algus k 17.30 (õppuste koht võib muutuda)

11.11.2008. Karud, nugised ja teised mesilaste olulisemad kahjurid, nende tõrje. Karukahjude hüvitamise võimalustest. Korraldab Uku Pihlak.

9.12.2008, Mee kvaliteet, selle põhinäitajad, kvaliteedi säilitamise ja säästmise võtteid. Anna Aunap, Uku Pihlak.

Harju Mesinike Selts, Marja 4d, algus k 17
26.11.2008. Hilisügisese tööd mesilas. Lembit Sirge.

17.12.2008. Mee kvaliteet, selle säästmine mee käitlemisel ja säilitamine. Mee liigid botaanilise päritolu kohaselt. Vaike Rus.

Põlvamaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabe-päevad Räpina Aianduskoolis k 17 – 19

21.11.2008, Mesilasema – pere tugevus, tigidus, haiguskindlus ja teised omadused. Tõuparanduse võimalusi väikemesilas. Lektor Mai Endla.

Saaremaa Mesinike Seltsi mesinduspäev Kuressaare Päevakeskuse ruumides Pikk tn. 9 k 10.

22.11.2008.a. Teemad: Saaremaa 2008.a mesindushooaja kokkuvõtted, hinnangud ja õppetunnid. Mesindust ja mesinikke puudutav seadusandlus ja regulatsioonid, heade mesindustavade põhimõtted. Esinevad Aimar Lauge, Arnold Lokna ja teised spetsialistid.

Meepurgikaantel on novembris soodushind !

Mesilase pildiga keeratavad plekk-kaaned 0,5 – 0,7-liitrilistele purkidele mõõduga 82 mm. Hind 1,2 kr tükk. Kõik, kes ostavad novembris, saavad soodus-hinnaga – 1,1 kr tükk. Minimaalne ostu kogus 750 tk.

Peale nende on ühevärvilisi (valge, kuldne, kollane, punane, roheline) ja teistsuguste mõõtudega kaasi.

Hind 1,0 kr/tk 750 tk kastis. Võimalik on transport Eestis. Helista kohe 5065424, Heiki.

Klaaspurgid mee jaoks

saab Raplamaal Kaereperes paiknevast OÜ Toora müügipunktist. Saadaval on Järvakandis toodetud erineva suurusega purgid, mida müüakse ka väiksemates kogustes. Müügipunkt on avatud teisipäeviti ja neljapäeviti kell 10...16. Täpsem teave telefonil 48 77 352.

Oma kujundusega purgisilte

Saab tellida OP Bloom'ilt. Tavaliimiga värvitrükis etiketid mõõdus 100 × 70 mm tehakse trükkikõlbliku faili (etiketi elektroonne kujutis) korral valmis 14 tööpäevaga. Hind sõltub kogusest. Saja sildi korral – 2,50, viiesajal – 1,50 ja 5000 sildi tellimisel 0,90 kr/tk, sellele lisandub käibemaks. Küsi täpsemalt ja lepi kokku: tel. 6838120, 5035767 või e-posti teel bloom@bloom.ee. Vaata ka www.bloom.ee

EML logoga purgisilte

On praegu soodne tellida. Kes tellib veel novembris, saab sildid juba jõuludeks kätte. Isekleepuvad värvilised sildid koos turvaribaga trükitakse mesiniku soovi kohaselt tema andmetega üle. Võta ühendust EML-i kontoriga ja anna teada, milliseid andmeid soovid sildile kanda. Hind 1,20 kr/tk. Helista teisipäeviti ja reedeti tel 63 764 93 või 5052736. Tundke huvi! Vastame ka e-posti pärimistele uku@mesinikeliit.ee

Järgmine EML ajaleht "Mesinik" nr. 6 (50) ilmub detsembris 2008.

Kaastööd, teated ja reklaam saata aadressil: J.Vilmsi 53 G, 10147 Tallinn (EML) või e-postiga: aleks.kilk@mail.ee või uku.pihlak.002@mail.ee, EML kontaktelefon: 52-93589 (A. Kilk) või EML kontor (J.Vilmsi 53 G, 10147 Tallinn) teisipäeviti ja reedeti kell 10 – 16 tel. 63 764 93. Mesindusalane teave ka Internetis: www.mesindus.ee

Eesti mesindust arendatakse käesoleval ajal Eesti Mesindusprogrammi

"Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riiklik programm 01.09.2007 – 31.08.2010" tegevuste kaudu

Mesindusprogrammi eesmärkideks on: mesinike ja mesindusseltside abistamine ja toetamine mesinduspäevade ja -õppuste korraldamisel ning kohaliku mesinduselu edendamisel; teabelevi arendamine ja mesinike erialane parem teavitamine; mesinduse efektiivsete tehnoloogiliste lahenduste arendamine, tutvustamine ja propageerimine; toote- ja turuarenduse tegevuste suunamine ja toetamine; varroatoosi ja teiste mesilashaiguste tõhusate tõrjemeetodite ja -võtete propageerimine ning mesinike nõustamine mesilashaiguste tõrjel; mee kvaliteedi seireuuringute korraldamine ja mesinike teavitamine ning nõustamine küsimustes, kuidas mee tootmist ja käitlemist protsessis mee kvaliteeti säästa ja parandada. Programmi raames valmistatud materjalid on tasuta